

HALLITUKSEN KOKOUS 7/2015

Aika: 16.11.2015 klo 18.00

Paikka: Jäälänmaja

Läsnä: Markku Vuolteenaho, puheenjohtaja
Birger Ylisaukko-oja, jäsen, sihteeri
Leo Karjalainen, jäsen
Otto Moilanen, jäsen
Juha Lumila 1. varajäsen
Johanna Liinamaa, 2. varajäsen
Eero Laine, 4. varajäsen

Poissa:

Kari Kainua
Ismo Uuskoski, varapuheenjohtaja
Jukka Pekkanen, 3. varajäsen
Hannu Tukki, 5. varajäsen

Lisäksi paikalla oli Kari Tiri.

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja toivotti läsnäolijat tervetulleeksi kokoukseen.

2. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Kari Tiri. Aiemmin sovitun käytännön mukaisesti pöytäkirjan allekirjoittavat hänen lisäksi puheenjohtaja ja sihteeri.

4. Työjärjestyksen hyväksyminen

Hyväksyttiin puheenjohtajan esittämä työjärjestys.

5. Tilannekatsaus

1. Taloustilanne

Yhdistyksen maksuvalmius on tällä hetkellä hyvä. Metsäkeskuksen maksuerä 3 on maksettu. ELY-keskuksen kanssa on neuvoteltu myönnetyn avustuksen maksamisesta. Jäsenmaksuja on maksamatta noin 30. Huomautukset on lähetetty lokakuun lopulla.

2. Rakentaminen ja käyttö

Kalamäen viimeistelytyöt on tehty ja kosteikko on otettu käyttöön. Vielä on asentamatta vedenkorkeusasteikko ja infotaulu. Valmistumisesta on ilmoitettava ELY-keskukselle. Lupaehtojen mukaan on esitettävä myös vedenkorkeuden tarkkailuohjelma.

Kalamäen lietteenkeruuallas pumpattiin lähes tyhjäksi. Tulvakesästä huolimatta altaaseen oli kertynyt runsaasti lietettä. Pumppauksen yhteydessä lietteenkeruualtaan ylemmässä padossa ilmeni vaarallista siirtymää eikä allasta voitu sen vuoksi täysin tyhjentää. Rakenne on sen jälkeen vahvistettu.

Korteojan padon eroosiosuojaus on tehty.

Heikkisentie kaiteen korjausta varten on hankittu tarvikkeet mutta työ on vielä suorittamatta.

3. Padotukset talvella

Päätettiin, että Korteojan ja Kokko-ojan haaran padot pidetään ensimmäisen kerran suljettuna talvella. Padotusta tarkkaillaan ja padot avataan, mikäli suppoutumisen tai muun syyn takia vedenpintaa uhkaa nousta haitallisen korkealle.

6. Kokko-ojan haaran rakenteiden täydentäminen lietteenpoistojärjestelmällä

Metsäkeskus on myöntänyt rahoituksen lietteenpoistojärjestelmän rakentamiseen Kokko-ojan haaraan. Yhdistyksellä on pysyvä käyttöoikeus tarvittavaan alueeseen ja sen puustoon. Hallitus päätti, että puusto pyritään poistamaan talvikkoilla ojan ja alueen jäädyttyä. Puu markkinoidaan polttopuuksi. Syksyn kuluessa alue tutkitaan lietteenpoistojärjestelmän suunnittelua varten. Sihteerillä on laadittavana suunnitelma, jota tarkennetaan tarpeen mukaan hallituksen kokouksissa.

Asiantuntija-arvion perusteella puun myynti ei vaaranna yhdistyksen yleishyödyllistä statusta.

7. Bioremeditaatiohanke

Hallitus hyväksyi taannehtivasti ELY-keskukselle esitetyn kuvauksen bioremeditaatiohankkeesta (liite). Kuvauksen perusteella ELY-keskus on esittänyt maa- ja metsätalousministeriölle rahoituksen myöntämistä tutkimushankkeelle. Esitys on otettu vastaan myönteisesti. Rahoitus vahvistunee valtion budjetin hyväksymisen yhteydessä, minkä jälkeen voidaan tehdä rahoitushakemus ELY-keskukselle.

8. Jatkorahoituksen hakeminen

Kuluvan vuoden heinäkuussa on tullut voimaan uusi valtioneuvoston asetus vesiympäristön kunnostuksen avustamisesta. Asetus on aikaisempaa parempi ja selkeämpi. Hallitus päätti, että asetuksen mukaista avustusta haetaan kolmelle vuodelle vesienhoidon ylläpitämiseen, kuten hoitokalastukseen, rakenteiden kunnossapitoon ja käyttöön, vesistötarkkailuun, tutkimuksiin ja viestintään. Enimmäisrahoitus on 50 prosenttia hyväksytyistä kokonaiskustannuksista. Puheenjohtaja ja sihteeri laativat hakemuksen. Hakemus jätetään marraskuun loppuun mennessä.

9. Rautailmiötutkimuksen käynnistäminen

Rautasaostuma on osoittautumassa massiiviseksi ilmiöksi, joka tunnetaan heikosti. Paras asiantuntemus ilmiöstä arvioidaan olevan yliopistolla ja SYKellä. Kellon kyläyhdistys on vuonna 2013 tehnyt ELY-keskukselle aloitteen Kalimenjoen vedenlaatua heikentävien tekijöiden selvittämiseksi ja keskeisten kohteiden vesiensuojelun suunnittelemiseksi. Hankkeelle voidaan hakea rahoitusta uuden valtioneuvoston asetuksen perusteella ns. laajana hankkeena. Valtion avustuksen osuus voi ylittää 50 prosenttia. Hallitus päätti osaltaan edistää hankkeen käynnistämistä. Hallitus arvioi, että Jäälissä tehtyjen toimenpiteiden ja tutkimusten merkitys on hakeessa tärkeä, ja saatavia tuloksia voidaan hyödyntää Jäälissä,

10. Viestintä

Todettiin, että Metsäkeskus on järjestänyt suuren vierailutapahtuman Jäälän kosteikoille 19. syyskuuta. Kellon kyläyhdistys oli vierailut 10. lokakuuta. Metsäsanomat oli julkaissut laajan artikkelin Jäälän vesienhoidosta ja Kalamäen kosteikosta. Yhdistyksen videoa on päivitetty Kalamäestä saaduilla uusilla kuvilla. Supermarkettiin suunnitellun esittelypisteen toteutus on vielä kesken. Vesienhoidon käsikirjan painatus riippuu SYKEN kannasta, jota ei ole vielä saatu. Sihteeri on yhteydessä SYKEen.

11. Muut asiat

Saatiin tiedoksi, että Jäälin asukasyhdistys on päättänyt ottaa vastuun Jääli-Koiteli –polkuhankkeen edistämisestä ja selvittää aluksi muiden mahdollisten osallistujatahojen valmiutta asiaan. Vesienhoitoyhdistys lupautui tukemaan hanketta asiantuntemuksensa ja resurssiensa sallimissa rajoissa.

Vesienhoitotoimikunnan kokous pidettiin 16.9.2015. Toimikunnalle annettiin tilanneraportti. Bioremeditaatiohanke esiteltiin, ja se herätti kiinnostusta.

Todettiin, että sihteeri on osallistunut omalla kustannuksellaan SYKEN tulva-, patoturvallisuus- ja vesienhoitoseminaariin Helsingissä. Tilaisuuden yhteydessä Jäälin kunnostushankkeesta käytiin asiantuntijoiden kanssa useita epävirallisia keskusteluja.

Kokkojärvenniityn lähialueella sijaitsevan Koitelin tilan omistaja on huolestunut kosteikon mahdollisesti aiheuttamista vettymisvahingoista ja vaatii kosteikon purkamista. Hallitus totesi, että viranomais-toimet on hoidettu asianmukaisesti. Tilanomistajan kanssa on tehty sopimus, jolla yhdistys on sitoutunut korvaamaan vahingot, mikäli sellaisia vastoin ennakko-odotuksia syntyisi. Toistaiseksi vahinkoja ei ole todettu. Hankkeeseen on saatu EU-rahoitusta. Kosteikon purkaminen johtaisi mitä ilmeisimmin saadun tuen takaisinmaksuvelvoitteeseen.

Otto Moilaselle päätettiin korvata puun ajossa sattunut moottorikelkan tuulilasi-vaurio. Kalamäen kosteikkotyössä käytetyn mönkijän, aggregaatin, naulaimen ym. työkalujen käytöstä päätettiin korvata 50 euroa päivältä. Hoitokalastukseen käytetystä perämoottorista päätettiin korvata 100 euroa kesän ajalta.

Yhdistyksen tietoon on tullut ojitushanke Kalamäen kosteikon tuntumassa. Sihteeri ottaa yhteyttä suunnittelijaan sen varmistamiseksi, että vesienhoitoaktiviteetit tulisivat suunnittelijan tietoon ja huomioon otettavaksi.

12. Seuraava kokous

Seuraava kokous kutsutaan koolle tarvittaessa.

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 20.30

Vakuudeksi

Markku Vuolteenaho
puheenjohtaja

Birger Ylisaukko-oja
sihteeri

Pöytäkirja vastaa kokouksen kulkua

Kari Tiri
pöytäkirjantarkastaja

LIITE: Virtaavan luonnonveden bioremeditaatio. Tutkimusaloite 30.9.2015. Kiimingin – Jäälän vesienhoitoyhdistys. Birger Ylisaukko-oja & Jukka Pekkanen.

Pöytäkirjan liite: Tutkimusaloite 30.9.2015

Virtaavan luonnonveden bioremeditaatio

Kiimingin – Jäälän vesienhoitoyhdistys ry on harjoittanut monipuolista ja mittavaa vesistönkunnostusta Jäälinjärvestä ja sen valuma-alueella Oulussa (ks. www.kiiminginjaalinvedet.net). Yhdistys esittää, että Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus järjestäisi rahoituksen Suomessa täysin uudenlaisen biologisen puhdistusmenetelmän testaamiseen virtaavassa vedessä.

Puhdistusmenetelmä toteuttaa kasvinviljelyn periaatetta. Ravinteita sitovat kasvit sijoitetaan kelluvalle lautalle niin, että kasvien juuret ovat upoksissa lautan alla. Ravinteiden käsittely on mikrobitoimintaa, ja sitä voidaan tehostaa asentamalla erityisiä kasvualustoja lautan alapinnalle. Aineen siirto kasvien juuristoon on tehokkaampaa vedessä kuin maassa, ja veden virtaus tehostaa sitä edelleen. Kasvusto tulee poistaa lautalta säännöllisesti.

Tutkimuksessa rakennetaan koelauttakokonaisuus, joka sijoitetaan Jäälinjärveen laskevaan Saarisenojaan Kalamäen kosteikon alaosalle. Kosteikon virtausolot ovat tutkimuksen kannalta optimaaliset, ja alueelta on jo kohtalaisen paljon vedenlaatutietoja.

Selvitettäviä seikkoja ovat ainakin

- menetelmän soveltuvuus pohjoisiin oloihin
- kasvilajiston valinta ja optimointi, erityisesti hyötykasvit
- kasvien todellinen kasvunopeus ja ravinteiden otto
- talvehtiminen veden pinnalla
- tarvittava hoito- ja huoltotyön määrä
- lauttojen mitoitus

Tutkimushankkeen osana tehdään diplomityö Oulun yliopistoon. Tutkimuksen tekee insinööri, ympäristötekniikan DI-opiskelija Jukka Pekkanen. Kiimingin – Jäälän vesienhoitoyhdistys ry osallistuu koejärjestelyjen tekniseen toteutukseen sekä laitteiden hoitoon ja ylläpitoon. Tutkimus suoritetaan vuosina 2016 - 2018. Tutkimus tukee hallitusohjelman tavoitteita kiertotalouden edistämiseksi ja vesistöjen kuormituksen vähentämiseksi.

Tutkimushankkeen kustannusarvio on:

• tutkimuslautat 6 kpl 6x1 m; mahdollistaa 12 kasvia	24 000
• hoitosillat 2 kpl	5 000
• vesinäytteet ja laboratoriotutkimukset 40 kpl	8 000
• Kasvinäytteiden ravinnemittaukset 24 kpl	7 200
• Tutkimustyö ja raportointi	<u>10 000</u>
Yhteensä	54 200 eur

Kiimingin – Jäälän vesienhoitoyhdistys varautuu yllä mainitun kustannusarvion lisäksi 600 tunnin talkootyöhön.

KIIMINGIN – JÄÄLIN VESIENHOITOYHDISTYS RY:n puolesta

Birger Ylisaukko-oja
p. 045 204 10003;
sähköp. birger.ylisaukko-oja @pp.inet.fi

Jukka Pekkanen
p. 040 5563 350
sähköp. jukka.pekkanen@nic.fi